

Nr 19

Av herr Fröding m. fl., om viss ändring av 33 § expropriationslagen.

I 33 § lagen den 12 maj 1917 om expropriation stadgas: »Har den exproprierande tagit fastigheten i besittning, må vid bestämmande av expropriationsersättningen hänsyn icke tagas till sådan ändring i fastighetens värde, som uppkommit efter tillträdet.»

Detta stadgande har enligt vissa underrättsavgöranden icke ansetts böra förhindra att kompensation lämnats för den penningvärdeförsämring som ägt rum mellan tillträdet och ersättningens bestämmande.

Högsta domstolen har dock avvisat en sådan rättstillämpning (se N. J. A. I: 1954 s. 513 och 1957 s. 162).

Emellertid förekommer mycket ofta, att en avsevärd tid hinner att förflyta mellan fastighetens tillträde och expropriationsersättningens bestämmande. En tidrymd på upp till tio år är här icke sällsynt. I tider av fortgående penningvärdeförsämring kan det alltså leda till betydande ekonomisk förlust för expropriaten — och motsvarande vinst för den exproprierande — om vid bestämmandet av ersättningen denna skall beräknas efter det penningvärde som gäller vid tillträdet. Då expropriaten får beloppet i sin hand, har detta för honom betydligt mindre värde än det skulle haft, om han erhållit det omedelbart vid tillträdet. Han hade då även haft möjlighet att genom lämplig placering undvika förlust, härrörande av ändring i penningvärdet.

Starka billighetsskäl synes sålunda tala för att fastighetens realvärde vid tillträdet borde läggas till grund för ersättningens bestämmande. En sådan regel vore även ägnad att befrämja frivilliga överenskommelser om förtida tillträde.

Det synes för övrigt starkt kunna ifrågasättas, om lagstiftarens mening inte också varit, att realvärdet vid tillträdet här borde läggas till grund. I detta hänseende tillåter vi oss hänvisa till ett i N. J. A. I: 1957 s. 162 intaget särskilt yttrande av hovrättspresidenten Knut Elliot (se särskilt s. 171—174).

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen för sin del ville på det sätt ändra expropriationslagens 33 § att ordet »värde» utbytes mot ordet »realvärde».

Stockholm den 16 januari 1958

Nils G. Fröding

Birger Gezelius

Sven Svensson

J. Onsjö

i Krokstorp